

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เตรียมการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หนังสือแบบเรียนวารสาร บทความ สถิติทางการศึกษา งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยและการขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นแนวทางและข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว

2. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามซึ่งมีลักษณะการตอบ 4 แบบ คือ

- 2.1 เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ
- 2.2 เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
- 2.3 เรียงอันดับตามความสำคัญ
- 2.4 แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

3. แบ่งเนื้อหาของแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือก

ตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการสอนในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มทักษะภาษาไทย สภาพและปัญหาอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ เรียงอันดับตามความสำคัญและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

4. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขคำถาม และการใช้สำนวนภาษา ให้เข้าใจง่ายและครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนพูดภาษาเขมรเกินร้อยละ 50 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน

5. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากที่มีผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงใหม่ ในที่สุดได้แบบสอบถามที่มีข้อความรวม 55 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป 11 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน

คือ

1. การเตรียมการสอน 7 ข้อ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 14 ข้อ
3. การใช้สื่อการสอน 5 ข้อ
4. การวัดและประเมินผล 8 ข้อ
5. การสอนซ่อมเสริม 4 ข้อ
6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย 3 ข้อ
7. สภาพและปัญหาอื่น ๆ 3 ข้อ

การเลือกตัวอย่างประชากร

เขตการศึกษา 11 มี 5 จังหวัด คือ สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา และ ชัยภูมิ จังหวัดที่มีประชาชนพูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ สุรินทร์ ร้อยละ 66.56 ศรีสะเกษ ร้อยละ 34.89 บุรีรัมย์ ร้อยละ 34.53 นครราชสีมา ร้อยละ 1 และชัยภูมิ ไม่มีเลย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526: 13-18)

การเลือกตัวอย่างประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ดังนี้

1. การเลือกจังหวัด

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกจังหวัดที่มีประชากรพูดภาษาเขมรร้อยละ 30 ขึ้นไป คือ จังหวัดดังต่อไปนี้ จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526: 13-18)

2. การเลือกอำเภอ

การเลือกอำเภอในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้ ในแต่ละจังหวัดจะเลือกอำเภอที่มีประชากรพูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่นร้อยละ 50 ขึ้นไป เรียงตามลำดับ 2 อันดับแรก ดังนี้

จังหวัดสุรินทร์ เลือกได้ 2 อำเภอคือ อำเภอเมืองและอำเภอปราสาท (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ 2528: 2)

จังหวัดศรีสะเกษ เลือกได้ 2 อำเภอคือ อำเภอขุขันธ์ และอำเภอขุนหาญ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ 2525: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

จังหวัดบุรีรัมย์ เลือกได้ 2 อำเภอคือ อำเภอกระสังและอำเภอประโคนชัย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 2531: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

3. การเลือกโรงเรียน

3.1 สํารวจโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 61 - 120 คน

3.2 การเลือกโรงเรียน เลือกโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีนักเรียนพูดภาษาเขมรร้อยละ 50 ขึ้นไป ในแต่ละโรงเรียน ได้โรงเรียนจากการเลือกเป็นจำนวนทั้งหมด 312 โรงเรียน

4. การเลือกครู

ตัวอย่างประชากร เป็นครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้วิธีเลือกดังนี้ ในกรณีที่โรงเรียนนั้นมีครูผู้สอนภาษาไทย 1 คน ให้ถือว่าเป็นตัวอย่างประชากร แต่ถ้ามีหลายคน

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลากเลือก 1 คน
ได้ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 312 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย ส่งถึง
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล
จากครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีนักเรียน
พูดภาษาเขมรเกินร้อยละ 50 ซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง ปราสาท ขุขันธ์
ขุนหาญ กระสัง และประโคนชัย
 2. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ได้ทำหนังสือ
แจ้งไปยังหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอเมือง ปราสาท ขุขันธ์ ขุนหาญ กระสัง และประโคนชัย
เพื่อดำเนินการให้ความร่วมมือตามที่เห็นสมควร
 3. หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอเมือง ปราสาท ขุขันธ์ ขุนหาญ กระสัง และ
ประโคนชัย ทำหนังสือแจ้งไปยังผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีนักเรียนพูดภาษา
เขมรเกินร้อยละ 50 เพื่อขอให้ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตอบแบบสอบถาม
 4. การส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวม
- ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป จากสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอเมือง ปราสาท ขุขันธ์ ขุนหาญ กระสัง และประโคนชัย เพื่อช่วยส่งแบบ
สอบถามไปยังตัวอย่างประชากร เริ่มส่งแบบสอบถามเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2532 จำนวนแบบ
สอบถามทั้งหมด 312 ฉบับ ซึ่งตัวอย่างประชากรจะต้องส่งแบบสอบถามกลับคืนสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอเมือง ปราสาท ขุขันธ์ ขุนหาญ กระสัง และประโคนชัย ภายในวันที่ 25
ตุลาคม 2532 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองวันที่ 26 และ 27
ตุลาคม 2532 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 292 ฉบับ คิดเป็นจำนวนร้อยละได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยนำมาดำเนินการวิเคราะห์ค่าคะแนนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป มาจำแนกเป็นหมวดหมู่ ทาค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การสอนซ่อม เสริม และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบ เลือกตอบ เรียงอันดับตามความสำคัญ และเติมข้อความ มาวิเคราะห์โดยทาค่าร้อยละ
3. นำข้อมูลที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพและปัญหาอื่น ๆ มารวบรวมเข้าด้วยกัน เป็นข้อ ๆ เรียงลำดับจากข้อมูลที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุดไปจนถึงผู้เสนอแนะน้อยที่สุด สำหรับคำถามแบบ เลือกตอบ นำมาทาค่าร้อยละ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย